

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ

ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ • 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1996 • ΕΤΟΣ 20ο • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 218 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 100

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΓΕΛΟΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Στη θέση της Κοινότητας Αμιρά, λίγα μέτρα πιο κάτω από το χώρο του Πανεπιστημίου Ηρώου, θεμελιώθηκε πριν από δέκα περίπου χρόνια μια οικοδομή. Η χρηματοδότηση του έργου εντάχθηκε στα ΜΟΠ (Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα).

Προβλεπόμενος σκοπός του έργου αυτού είναι να χρησιμοποιηθεί ως Ξενώνας από την Κοινότητα Αμιρά. Διαθέτει 4 δωμάτια με δυο κρεβάτια το καθένα και αίθουσα εστιατορίου με τους αναγκαίους για τη λειτουργία του χώρους. Διαθέτει ακόμη μια αίθουσα, με προγραμματισμό να στεγάσει μουσείο ιστορικό, αρχαιολογικό, φυσικής ιστορίας, αλλά και άλλα τμήματα από τη ζωή και τη φύση της Επαρχίας Βιάννου.

Η οικοδομή τελείωσε και η αρμόδια επιτροπή κλήθηκε να την παραλάβει τον Μάιο του 1994. Αλλά οι κακοτεχνίες που διαπιστώθηκαν

στα κουφώματα, στους σοβάδες και σε άλλα σημεία της οικοδομής οδήγησαν την επιτροπή στην απόφαση ν' αρνηθεί την παραλαβή του έργου.

Ακολούθησε έκτοτε ένα σήριαλ από συναντήσεις του αναδόχου του έργου εργολάβου με τους εκπροσώπους των Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Ηρακλείου, για να βρουν κάποια λύση, που όμως δεν βρέθηκε μέχρι και σήμερα.

Στη σύσκεψη που έγινε στις 13 Φεβρουαρίου 1996 υπό την προεδρία του τότε Περιφερειακού Διευθυντή κ. Όθωνα, με τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες, τον Βιαννίτη Νομαρχιακό Σύμβουλο κ. Χρήστο Δοριανάκη, τον πρόεδρο του Συμβουλίου Περιοχής Βιάννου κ. Μανώλη Γελασάκη, τον πρόεδρο της Κοινότητας Αμιρά κ. Νίκο Σταυρακάκη και τον μελετητή του έργου μηχανικό κ. Μανώλη Καρακωστή, προτάθηκε

να κηρυχθεί έκπτωτος ο ανάδοχος του έργου εργολάβος (νόμιμη απόφαση, κατά τους εκπροσώπους των Τεχνικών Υπηρεσιών και με διαδικασία τριάντα ημερών) και να ανατεθεί στη συνέχεια σε νέα εργολαβία η αποκατάσταση των κακοτεχνιών και η διαμόρφωση του γύρω χώρου, εργασίες προϋπολογισμού 20 εκατομμυρίων δρχ.

Πέρασαν έκτοτε έξι μήνες και η κατάσταση στην οικοδομή παραμένει η ίδια: Έτσι

1. Η Κοινότητα Αμιρά χάνει ένα εισόδημα, που πολύ το έχει ανάγκη για τον προϋπολογισμό της.

2. Δεν αξιοποιείται η αίθουσα για την εκεί λειτουργία του προγραμματισμένου μουσείου που, εκτός από τους γαμψότερους λόγους λειτουργίας του, η παρουσία του στο χώρο αυτό θα συμπληρώσει σημαντικά τη σειρά των κινήτρων που μπορούν να προσελκύσουν επισκέπτες στην επαρχία με όλες τις επωφελείς απ'

αυτές επιπτώσεις.

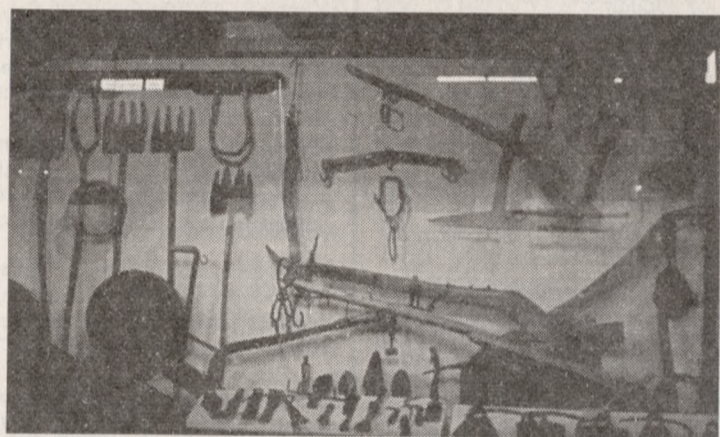
3. Μένουν αναξιοποίητα τα δεκάδες εκατομμύρια τα οποία έχουν διατεθεί μέχρι σήμερα στην οικοδομή αυτή και έχει δημιουργηθεί η σημερινή απαράδεκτη για κάθε πολίτη κατάσταση, καθώς το έργο καθημερινά υποβαθμίζεται από τη φθορά που φυσιολογικά υφίσταται.

Στην κατάσταση αυτή, αλλά και στο ότι δεν ολοκληρώθηκε η διαμόρφωση του χώρου του Ηρώου (τοιχίο στήριξης και άλλα έργα), καλούνται να δώσουν λύση οι πολιτικοί και οι κυβερνητικοί εκπρόσωποι που κάθε χρόνο παίρνουν μέρος στην τελετή του πανεπαρχιακού μνημοσύνου και θα πάρουν και φέτος.

Όχι όμως με υποσχέσεις που ξεχνιούνται την επομένη που δόθηκαν, αλλά έμπρακτα, για να σταματήσει επιτέλους αυτό που ο Νομάρχης Ηρακλείου κ. Γιάννης Γαρεφαλάκης αποκάλεσε «γελοιοποίηση στα κόντρα».

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

Ύστερ' από πολυετή προσπάθεια η Αλίκη και ο άνδρας της Μίμης Σπανάκης από την Κάτω Βιάννο δημιούργησαν μια σημαντική συλλογή από είδη παραδοσιακής λαϊκής τέχνης και άλλα από το χώρο της Επαρχίας Βιάννου. Στα τελευταία χρόνια το πλήθος των αντικειμένων και ο όγκος που κατείχαν, αλλά ιδιαίτερα η ανάγκη να φύγουν από τις αποθήκες και να τεθούν στη θέα της σημερινής γενιάς ντόπιων και ξένων, οδήγησαν τον ζεύγος Σπανάκη στην αναζήτηση χώρου για να τα εκθέ-

σούν, τον οποίο βρήκαν. Νοίκιασαν το χώρο όπου στεγαζόταν το ελαιοτριβεύ των κληρονόμων Γιώργη και

Γιάννη Τσαγκουρνή στη δυτική είσοδο του οικισμού της Άνω Βιάννου. Τον καθάρισαν, τον διαμόρφωσαν και σήμερα, παράγεται εκεί το ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΙΑΝΝΟΥ. Ο εκθεσιακός του χώρος είναι 280 τ.μ. σε ισόγειο και μεσοπάτωμα, χωρισμένος σε περισσότερα από 20 τμήματα, στα οποία εκτίθενται περισσότερα από 2000 τεμάχια, ενώ 500 ακόμη παραμένουν σε αποθήκη αταξινόμητα.

Τα εκθέματα περιλαμβάνουν ξύλινα εργαλεία και σκεύη που

Συνέχεια στη σελ. 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Όταν πριν από 25 περίπου χρόνια η θέση του επαρχιακού γεωπόνου στην Επαρχία Βιάννου ήταν κενή, κάτοικοι και φορείς της επαρχίας με τις διαμαρτυρίες και τα διαβήματά τους πέτυχαν την τοποθέτηση ενός στην αρχή και δεύτερο στη συνέχεια, γεωπόνου. Έτσι στις αυξημένες καλλιέργειες, στην ελιά, στην μπανάνα και τα πρώιμα κηπευτικά υπήρχε η δυνατότητα να δίνονται κάποιες οδηγίες στους παραγωγούς, αλλά και να γίνεται η αυξημένη γραφειοκρατική διαδικασία που υποχρεούνται να κάνουν οι γεωπόνοι για να προωθηθούν διάφορα θέματα των αγροτών.

Όμως πριν από τρία περίπου χρόνια ο ένας από τους γεωπόνους αυτούς μετατέθηκε στο Ηράκλειο και πριν από δέκα μήνες ο δεύτερος εκλέχτηκε στη θέση του Προέδρου του Συμβουλίου Περιοχής Βιάννου. Εκλογή πολύ πετυχημένη, για να μπορεί να καλύψει το έργο

και το σκοπό για τον οποίο συνεστήθη. Έργο και σκοπός πολύ βαριά που θέλουν καθημερινή πολύωρη απασχόληση και διαρκή τρεξίματα στα κόντρα αποφάσεων, στο Ηράκλειο, στην Αθήνα και αλλού, γιατί έτσι μονάχα θα προωθηθούν στην αντιμέτωπη και επίλυση τους τα διογκωμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η επαρχία.

Έτσι αναγκαστικά το έργο του γεωπόνου αποδυναμώνεται και οι παραγωγί της επαρχίας στερούνται και πάλι τη συμπαρομαρτημένη βοήθεια που έχουν ανάγκη από τον επαρχιακό γεωπόνο.

Η Διεύθυνση Γεωργίας Ηρακλείου έχει χρέος και καλείται να στείλει και δεύτερο γεωπόνο στην Επαρχία Βιάννου.

Οι παραγωγοί και οι φορείς της επαρχίας (και οι συνεταιρισμοί κ.ά.) οφείλουν να το απαιτήσουν, γιατί το δικαιούνται.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΗΣ

Πέρασε ένας ακόμη χρόνος και ο αρχαιολογικός χώρος στην «Κρύα Βρύση» της Σύμης δεν αξιοποιήθηκε, γιατί ο δρόμος πρόσβασης προς εκεί δεν εξυπηρετεί.

Πολίτες και φορείς της επαρχίας δεν έχουν καταφέρει δυστυχώς την αξία του ανεκτίμητου χώρου που η αρχαιολογική σκαπάνη πρόσφερε στην περιοχή.

Η δημιουργία του Λαογραφικού Μουσείου στην Άνω Βιάννο, ο ιστορικός χώρος γύρω από το

Πανεπαρχιακό Ηρώο με όλα τα συμπληρωματικά έργα που είναι προγραμματισμένα και πρέπει να γίνουν εκεί, ο αρχαιολογικός χώρος στη Σύμη μαζί με τις ανυπερβλήτες καλλονές που η φύση απλόχερα χάρισε στην επαρχία μας και η καθαρή θάλασσα αποτελούν ισχυρούς πόλους προσέλκυσης επισκεπτών και τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της επαρχίας.

Ας το κατανοήσουν επιτέλους όλοι και ας παραμεριστεί η μοιρολατρία και ο ωχαδερφισμός.

Η ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Ύστερ' από τις πληροφορίες που κυκλοφορούσαν πριν από τρεις μήνες για την αλλαγή στον τρόπο επιδότησης του ελαιολάδου από δένδρα αντί των κιλών παραγωγής, νέες

προτάσεις έκαναν την παρουσία τους.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Γεν. Γραμματέα της Ε.Ε. κ. Τρουμφ, με συνέντευξη του με

Συνέχεια στη σελ. 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΠ. ΒΙΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠ. ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ ΣΤΙΣ 14-16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943 ΑΠΟ ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΤΟΧΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1996

Στις 15 Σεπτεμβρίου 1996, ημέρα Κυριακή και ώρα

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Η ύλη του φυλλάδιου, όταν ετοιμαστεί και διανεμηθεί για το τυπογραφείο, όταν ανακοινηθεί η διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών στις 22 Σεπτεμβρίου. Έτσι δεν είχαν ανακοινηθεί τα ονόματα υποψηφίων βουλευτών. Ανεπίσημα έχει αναφερθεί το όνομα του συνεπαρχιώτη γεωπόνου Βαγγέλη Βαρδάκη για το κόμμα του κ. Δημήτρη Τσοβόλα (ΔΗΚΚΙ). Τον Βαγγέλη Βαρδάκη, και όποιον άλλο συνεπαρχιώτη θέσει υποψηφιότητα σε οποιοδήποτε κόμμα, ας τον στηρίξουν οι συνεπαρχιώτες μας που θα ψηφίσουν τα κόμματα αυτά.

Στα όσα αναφέρονται στις σελίδες του φύλλου αυτού των Β.Ν. γύρω από τα προβλήματα της επαρχίας ας συμπεριληφθούν: Η επίσημη

- 1) της διάνοιξης του δρόμου Ηρακλείου - Βιάννος
- 2) η διαμόρφωση και σε πολλά σημεία διάνοιξη νέου, στον παραλιακό δρόμο
- 3) η άμεση χρηματοδότηση για την κατασκευή των φραγμάτων
- 4) η ένταξη της επαρχίας στις προβληματικές περιοχές
- 5) η τοποθέτηση επαρκούς προσωπικού σε όλες τις υπηρεσίες της επαρχίας
- 6) η προστασία της αγροτικής παραγωγής
- 7) το λιμενικό καταφύγιο και άλλα τοπικά κατά χωριό προβλήματα.

Όλα αυτά ν' αποτελέσουν τον άξονα συζητήσεων με τους υποψηφίους που θα επισκεφθούν τις ημέρες αυτές όλα τα χωριά της επαρχίας. Μαζί με τα χειροκροτήματα που θ' ακουστούν, ν' ακούσουν και τη φωνή διαμαρτυρίας για την εγκατάλειψη της επαρχίας, αλλά και να δεσμευτούν για τη στήριξη κάθε προσπάθειας που θα καταβληθεί για την επίλυσή τους.

Την Κυριακή 8 Σεπτεμβρίου και ώρα 8 μ.μ. στην Άνω Βιάννο θεατρική παράσταση από μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Ψαρών Φοράδας.

Το Σάββατο 14 Σεπτεμβρίου και ώρα 5 μ.μ. στο χώρο του Ηρώου (Αμιρά): Αθλητικές εκδηλώσεις - Αγώνας δρόμου θυσίας, με τη φροντίδα των γυμναστών της Επαρχίας.

Όρα 8 μ.μ. στο χώρο του Ηρώου (Αμιρά), συναυλία με τη χρωδία του Αγίου Δημητρίου Ηρακλείου.

Την Κυριακή 15 Σεπτεμβρίου πρωί: Στο χώρο του Ηρώου, στο εκεί παρεκκλήσι των Αγίων Πάντων θα τελεστεί θεία λειτουργία από τον Μητροπολίτη Πέτρας κ. Νεκτάριο.

Όρα 10.00 π.μ. Προσέλευση προσκυνητών για την επιμνημόσυνη τελετή.

Όρα 10.25 π.μ. Πέρας αφίξεως επισήμων.

Όρα 10.30 π.μ. Επιμνημόσυνη δέηση από τον Μητροπολίτη Πέτρας κ. Νεκτάριο.

Ομιλία από τον Νομάρχη Ηρακλείου κ. Γιάννη Γαρεφαλάκη.

Προσκλητήριο νεκρών. Ενός λεπτού σιγή. Άσμα για το ολοκαύτωμα της Επαρχίας Βιάννου.

Κατάθεση στεφάνων. Εθνικός ύμνος. Πέρας τελετής. Δεξίωση.

Στη διάρκεια των εκδηλώσεων θα λειτουργεί έκθεση φωτογραφιών των θυμάτων και άλλων ντοκουμέντων στο Κοινοτικό Κατάστημα Αμιρά κατά τις ώρες 10.00' - 14.00' και 17.00' - 19.00'

Στην τέλεση του μνημοσύνου έχουν κληθεί: Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός, ο αρχηγός της αξιωματικής αντι-

πολίτευσης, οι αρχηγοί των κοινοβουλευτικών κομμάτων, ο Πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι της Βουλής, ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης, ο Μητροπολίτης Πέτρας, κ. Νεκτάριος, οι βουλευτές Κρήτης, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Κρήτης, οι Νομάρχες Ηρακλείου και Λασιθίου, οι Δήμαρχοι Ηρακλείου, Αγίου Νικολάου, Χανίων, Ρεθύμνης και Ιεράπετρας, οι Στρατιωτικές, Διοικητικές και Εκπαιδευτικές Αρχές της Κρήτης, οι συγγενείς των θυμάτων, όλοι οι συνεπαρχιώτες που κι αν βρίσκονται (χωρίς ιδιαίτερες προσκλήσεις) και ο καθένας που τιμά τη μνήμη των νεκρών μας και μπορεί να παρευρεθεί.

Επιμελητές για το συντονισμό των παραπάνω εκδηλώσεων ορίζονται οι: Μανώλης Παπαγιάννης, Μανώλης Καρακωνστανάκης και οι Κοινοτικοί Σύμβουλοι Αμιρά.

Στις 8 μ.μ. θα δοθεί στην Ψαρή Φοράδα θεατρική παράσταση από μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Άνω Βιάννου.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ν. ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ Πρόεδρος Κοινότητας Αμιρά

Διαβάτη, στάσου προσοχή. Δω χάμου κείτονται νεκροί που δεν επρόδωσαν ποτέ. Ποτέ δεν είπαν ψέματα, τύραννο δεν προσκύνησαν.

Διαβάτη, στάσου προσοχή και μ' άξινου μελέτα τους, τι αν χαιρέσει τ' ωραίο φως κι αν όλο θάρρος περπατάς κι αν σ' αγαπάνε κι αγαπάς κι ό,τι καλό 'χεις στη ζωή, σ' το χάρισαν τούτοι οι νεκροί Βασίλης Ρώτας

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κέντρο Υγείας Δ/ντης	22669
Πληροφορίες	22625 ή 22647
Ιατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Λύκειο Βιάννου	22277
Αγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Ελαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβες)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Τ.Ο.Ε.Β.	22690
Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακεία Άνω Βιάννου	22140
Φαρμακείο Πεύκου	31295
Γεωπόνοι	22317
Α.Τ.Ε. Βιάννου	22180

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. - Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος - Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος - Πεύκος	31437
Καρτσάκης Εμμανουήλ - Λουτράκι	22605
Λασιθιωτάκης Γ. - Βιάννος	22355
Γαλανάκης Μιχ. - Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. - Χόνδρος	22109
Παπαδάκης Σοφοκλής - Καλάμι	31275
Κονσολάκης Ιωάννης - Αμρά	31420

(Για υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ: Στ' Αμρά: Δέσποινα Ι. Βερκοκάκη και Στέλιος Ν. Καλλέργης

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ: Στην Αθήνα: Η κ. Ροζαλία σύζ. Γεωργ. Βλαχάκη γέννησε κορίτσι.

Στο Ηράκλειο: Η κ. Μαρίνα σύζ. Στέλ. Χρηστάκη γέννησε κορίτσι.

ΓΑΜΟΙ: Στ' Αμρά: Φωτεινή Στυλ. Μαθιουδάκη και Σωτήρης Παν. Πλέτσας

Στον Κερατόκαμπο: Φιλήμων Αντων. Μεταξάκης και Μαργαρίτα Γιαζένη το γένος Κρασανάκη.

Στο Ηράκλειο: Χάρης Χ. Βαβουρανάκης και Εύη Σφακάκη, Γεώργιος Μιχ. Σπανάκης και Κλειώ Β. Ηλιάδη.

Στο Χόνδρο: Γρηγόρης Γιαμαλάκης και Ηρώ Ραπτάκη.

Στην Αθήνα: Χρυσάνθη Γεωργ. Χαλκιαδάκη και Δημήτρης Αγγελίδης.

ΘΑΝΑΤΟΙ: Στα Χανιά: Μαρία σύζ. Ι. Παπαδημητράκη το γένος Εμμ. Νεραντζάκη

Στ' Αμρά: Δημήτριος Παντουβάκης.

ΔΩΡΕΕΣ

Μας έστειλε για το Γηροκομείο Βιάννου η κ. Αικατερίνη Χ. Εμμ. Σηφάκη στη μνήμη **Γρηγορ. Κουζαράκη** 5.000 δρχ.

Στη μνήμη του **Νίκου Μπαρμπαγαδάκη** κι αντί στεφάνου κατέθεσαν για την εκκλησία της Παναγίας (Αγίου Βασιλείου) ο Νομαρχιακός Σύμβουλος Γιώργος Γιανναδάκης 10.000 δρχ. και ο Χαράλαμπος Σπανουδάκης 5.000 δρχ.

Στη μνήμη του **Γρηγορίου Κουζαράκη** κατέθεσαν στην Ενορία Αγίας Αικατερίνης Βιάννου η σύζυγός του Μαρία και τα παιδιά του 20.000 δρχ. και ο Βασίλειος Τσιγκάνης 20.000 δρχ. Το εκκλησιαστικό συμβούλιο τους ευχαριστεί.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

- Θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω δημοσίως τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βαχού «Αφέντης Χριστός» για την απόφασή του να μην πραγματο-

ποιήσει εφέτος τις καθιερωμένες εκδηλώσεις του, εξαιτίας του θανάτου του αγαπημένου μου αδελφού Μιχάλη.

Επίσης ευχαριστώ θερμά και τους απαναχού Βαχουδιανούς για τη συμμετοχή τους στο πένθος μας.

Μανώλης Πνευματικάκης

- Οι δάσκαλοι και οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Ψαρής Φοράδας ευχαριστούν θερμά τους Καλαμιώτες της Αθήνας για τη γενναιόδωρη προσφορά του ποσού των 355.000 δραχμών για την κάλυψη διαφόρων αναγκών του Σχολείου και ιδιαίτερα τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καλαμιωτών της Αθήνας «Η Βίγλα» και τον Δημήτρη Μανουσάκη, για την ευγενική τους πρωτοβουλία.

Ο Διευθυντής του Σχολείου Πασσίσης Θανάσης

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ο Νομάρχης Ηρακλείου και η Επιτροπή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης συγχαίρει θερμά τους μαθητές και δασκάλους του 2θέσιου Δημοτικού Σχολείου Ψαρής Φοράδας Ηρακλείου για την κατάκτηση του Α' βραβείου στον πανελλήνιο Διαγωνισμό Αφίσας ομάδων παιδικής HELMEPA (Ελληνική Ένωση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος) με θέμα: Θάλασσα-Σκουπίδια-Ανακύκλωση.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Την ανιψιά και εξαδέλφη μας Μαρία Νικολ. Μαυρογένη, που απέκτησε με άριστα τον τίτλο Master στη Θεατρολογία της Φιλοσοφικής Σχολής Ρεθύμνου, συγχαίρομε και της ευχόμαστε καλή επιτυχία στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

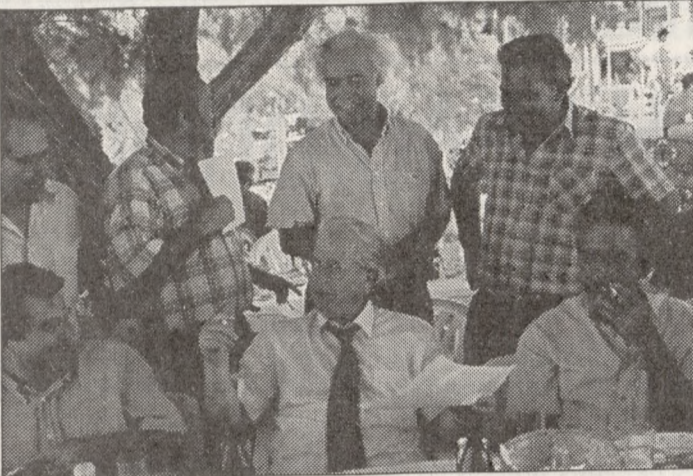
Οικογένεια Παπαλάμπρου

Πωλείται: Ελαιόφυτο στη θέση Γαλανά Χαράκια Περιφέρειας Άνω Βιάννου Πληρ. τηλ. (081) 226639, (0895) 22259

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

Ο Αθλητικός και Ναυτικός Όμιλος Καλαμίου διοργάνωσε στην Ψαρή Φοράδα της Επαρχίας Βιάννου τετραήμερο αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων στις 8-9-10-11 Αυγούστου 1996.

3ος Γελασάκης Σπύρος
3. ΠΑΙΔΕΣ 1ος Σπανάκης Γιάννης, 2ος Μοχλιανάκης Μανώλης, 3ος Σαριγιάννης Γιώργος.
4. ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ 1η Κουτσοδόντη

Σκοπός των εκδηλώσεων ήταν η ανάπτυξη του λαϊκού αθλητισμού.

Καθ' όλη τη διάρκεια του τετραήμερου λειτούργησε Έκθεση Βιβλίου, με συνδιοργανωτές τον Α.Ν.Ο.Κ. και τον Αγροτικό Σύλλογο Καλαμίου και διοργανώθηκαν παράλληλα οι παρακάτω πολιτιστικές εκδηλώσεις:

Πέμπτη 8 Αυγούστου: Συναυλία και μουσικά βραδιά. Ο κορυφαίος μαντιναδολόγος **Μιχάλης Στεφανάκης** απήγγειλε μαντινάδες του σε φιλολογική παρουσίαση της φιλόλογου **Μαρίας Τσαγκαράκη**, ενώ οι δημιουργοί του μουσικού έργου «**Φεγγαροβραδιές στη Βιάννο**» μας μετέφεραν στο μαγικό κόσμο της παλιάς βιαννίτικης καντάδας με το βιολί, τα μαντολίνα και το τραγούδι τους.

Σάββατο 10 Αυγούστου: Συναυλία στην παραλία της Ψαρής Φοράδας με ήχους ελληνικής ROCK μουσικής, μέσα σε

πλούσια ηχητικά και φωτιστικά εφέ, από το νεανικό συγκρότημα **ΥΦΕΣΕΙΣ**.

Κυριακή 11 Αυγούστου: Ξεφάντωμα μέχρι πρωίας με ρεμπέτικα και λαϊκά τραγούδια, από τη ρεμπέτικη κομπανία **ΔΕΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟ**.

Τις παραπάνω αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις παρακολούθησε πλήθος κόσμου και πολλοί επίσημοι, με επικεφαλής το Νομάρχη Ηρακλείου κ. **Γιάννη Γαρεφαλάκη**, ο οποίος έλαβε μέρος και στο «κρητικό βόλι».

Στους αγώνες συμμετείχαν 766 αθλητές-τριες, σε 44 αγωνίσματα. Διεξήχθησαν οι παρακάτω αγώνες και τα αποτελέσματα ήταν:

- **Δρόμος 1.500 μέτρων επί ανωμάλου εδάφους.**

1. ΑΝΔΡΕΣ 1ος Σωμαράκης Γιάννης, 2ος Καμπαξής, 3ος Δήμος Ελευθέριος.
2. ΓΥΝΑΙΚΕΣ 1η Σφακιανάκη Δήμητρα, 2η Δασκαλάκη Μαρία, 3η Κουφάκη Βασιλική
3. ΕΦΗΒΟΙ 1ος Χατζάκης - Καζάνης Χρήστος, 2ος Χατζάκης - Καζάνης Γιάννης, 3ος Γελασάκης Σπύρος.
4. ΝΕΑΝΙΔΕΣ 1η Μισιράκη Ιωάννα, 2η Μακρυγιωργάκη Νίκη, 3η Τόλη Κατερίνα
5. ΠΑΙΔΕΣ 1ος Αντωνακάκης Ελευθέριος, 2ος Κωνσταντακάκης Γιάννης, 3ος Κουτσοδόντης Πέτρος.
6. ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ: 1η Βραχνάκη Ελευθερία, 2η Χαρογιάννη Μαρία, 3η Παπαδάκη Στέλλα.

- **Δρόμος 100 μέτρων**
Νικητές αναδείχθηκαν:

1. ΑΝΔΡΕΣ: 1ος Ασπραδάκης Γιώργος, 2ος Παπαδάκης Μανώλης, 3ος Μεταξάκης Γιώργος
2. ΕΦΗΒΟΙ 1ος Διακάκης Μανώλης, 2ος Λωράκης Μάνος,

Μανουσάκης Ορέστης 12,40 3ος Μαργετακης Μανώλης 5,80
6. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ' ΑΓΟΡΙΑ 1η Γρυσμπολάκη Μαρία 6,00 2η Π'δημητροπούλου Μαρ-Ρόζα 3,50 3η Παπαδάκη Σοφία 3,00.

- **Κολύμβηση 50 μέτρων**
Νικητές αναδείχθηκαν

1. ΑΝΔΡΕΣ 1ος Χρυσουλάκης Ευάγγελος 2ος Μπουλουκάκης

Το ποίημα για το ολοκαύτωμα της Βιάννου

Το ποίημα που αναφέρεται στο ολοκαύτωμα της Βιάννου και που ακούστηκε λίγες μέρες μετά τις εκτελέσεις και την πυρπόληση των χωριών της Επαρχίας Βιάννου το Σεπτέμβρη του 1943, έχει ακουστεί σε πολλές παραλλαγές. Μερικές απ' αυτές είχαν κατά καιρούς καταχωρηθεί στις στήλες των Β.Ν. Παραθέτουμε σήμερα άλλη μια, όπως τη θυμάται ο Νικόλαος Μεν. Σταυρακάκης από το Βαχό:

Αδέλφια, σαν θα πάτε στις Βιάννου τα χωριά,
μνήματα μην πατάτε, μην πάρουνε φωτιά.
Στα μνήματα εκείνα που τόσο λυπηρά
αδέλφια εταφήκαν για την ελευθερία.
Μια μέρα του Σεπτέμβρη, που 'λαμπ' ο ουρανός
μα στα χωριά της Βιάννου ήτανε σκοτεινός,
οι βάρβαροι επήγαν και βάλανε φωτιά
Σύμη, Κεφαλοβρούσι, Πεύκο και Κρεββατά.
Σκοτώσανε μανάδες, εσφάξανε παιδιά,
των Γερμανών ο νόμος αθώους δεν ψηφά.
Πιάσαν τους αδελφούς μας, τους στέσαν στη σειρά
κι όλους τους εκτέλεσαν για την ελευθερία.
Σκοτώσανε μανάδες στα Γόδια στο χωριό,
τέτοιος πολιτισμένος δεν βρίσκεται λαός.
Στα μνήματα εκείνα, στο χώμα το βαθύ
από τους σκοτωμένους ακούγεται φωνή:
Εκδίκηση ζητάνε οι ζωντανές ψυχές,
μα και οι σκοτωμένες που'ναι στις ρεματιές.
Γρήγορα, μην αργούμε, μη χάνουμε καιρό,
ας τον εκδικηθούμε το βάρβαρο λαό.
Γιατί αλλιώς δεν βγαίνει η φλόγα της καρδιάς,
κείνη που μας ανάψαν τα χρόνια της σκλαβιάς.
Ανάρτες, που δεν φοβάστε, δεν είσαστε δειλοί,
ας την εκδικηθούμε τη βάρβαρη φυλή.
Το χώμα εξυμώθη με αίμα ηρωικό,
ας τον εκδικηθούμε το βάρβαρο λαό.

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Σφίγγει τα χείλη ο περασάρης και δακρύζει
σ' αυτό το δρόμο με τις στροφές
που στο Ηρώ των νεκρών ανηφορίζει
στης Επαρχίας Βιάννου τις κορφές.

Αυτός ο τόπος τρανό σημάδι,
ορόσημο για τους κατοπινούς,
στη λευτεριά έπλεξε υφάδι
π' άπλωσε κι άγγιξε τους ουρανούς.

Εδώ στο αγνάντι, διαβάτη, στάσου,
κρανίου τόπος, η Γεσθημανή,
των τουφεκιών τον κρότο αφουγκράσου,
αθώους εκτελούν οι Γερμανοί.

Βροχή οι σφαίρες, κορμιά λυγίζουν
λίγοι απομένουν ζωντανοί,
την Επαρχία Βιάννου ξεκληρίζουν,
παράφρονες Ναζίστες Γερμανοί.

Χωριά καμένα, στάχτη και λαύρα,
αποκαΐδια αφήκαν οι κατακτητές,
κορίτσια νιούτσικα στα μαύρα,
σακατεμένα απομεινάρια οι νικητές.

Βαθύς ο πόνος, τάφοι αράδες
στα πέρατα βρυχούνται οι λυγμοί,
χαροκαμένες χήρες και μανάδες
δεν ξαναγέλασαν τα χείλη τους στιγμή.

Πικρός ο πόλεμος, αίμα και φρίκη,
ερείπια, παιδιά ορφανά,
τούτο το χώμα σ' εσάς ανήκει
που με το αίμα σας εκάρπισε ξανά.

Βαρύς ο φόρος, φρικτή ανανδρία,
μακάβρια θύμηση παντοτινή,
14 Σεπτέμβρη του σαράντα τρία,
μέρα αποφράδα και σκοτεινή.

ΜΙΜΗΣ ΕΜΜ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Μανώλης 3ος Περιστέρης Νάτας
2. ΓΥΝΑΙΚΕΣ 1η Σφακιανάκη
Δήμητρα, 2η Μαυριδή
Κωνσταντίνα 3η Ρινάλτο Σίνθια
3. ΕΦΗΒΟΙ 1ος Παζιμαδάκης
Γιώργος, 2ος Βαρθάκης
Εμμανουήλ, 3ος Δραμητινός
Γιώργος
4. ΝΕΑΝΙΔΕΣ 1η Μαθιουδάκη
Ευθαλία, 2η Σπανάκη Τάνια, 3η
Χανιωτάκη Ελένη
5. ΠΑΙΔΕΣ 1ος Τσαγκαράκης
Αποστόλης, 2ος Αναγιαννάκης
Γιώργος, 3ος Γενετζάκης
Γιώργος
6. ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ 1η Πακιοφάκη
Ελένη, 2η Τσιρτζιλιάκη Μαρία, 3η

Νικητές αναδείχθηκαν
1. ΑΝΔΡΕΣ 1ος Βαρούχας
Γιώργος 2ος Στεφανάκης
Γιώργος 3ος Παλαρμάς Στέλιος.
- **Τουρνουά STREETBALL**
Συμμετείχαν 51 ομάδες
Αποτελέσμα τελικού ανδρών
Ανισόροποι -Κουδουμαλιά 16-12
Αποτελέσμα τελικού γυναικών
Συκολόγος-Άρβη 12-4
Αποτελέσμα τελικού εφήβων
Μύσωνος - Ρέμπελοι 16-9
Αποτελέσμα τελικού παιδών
Χάρλεμς - Απάτσι 13-4
Αποτελέσμα τελικού κορασίδων
ARVI GIRLS- BAD GIRLS 7-4

- **Τουρνουά BEACH VOLLEY**
Συμμετείχαν 24 ομάδες
Αποτελέσμα τελικού ανδρών
ΜΠΑ.ΚΑ.ΣΑ- MACEDONIA 2-0
σετ

Αποτελέσμα τελικού εφήβων
Κομπούζιο - Θεόφιλο 15-8
Αποτελέσμα τελικού παιδών
Τοπ- γκαν- Πεύκος 15-9

Αποτελέσμα τελικού κορασίδων
Τοάμπιονς- Αχτύπητες 15-10
- **Τουρνουά Πιγκ-Πογκ**

Αποτελέσμα τελικού ανδρών
Παπασκαρλάτος- Χατζηδάκης 2-0
σετ

Αποτελέσμα τελικού γυναικών
Συντιχάκη- Πλατάκη 2-0 σετ

Αποτελέσμα τελικού παιδών
Χατζηδάκης- Αγαπουλάκη 2-0
σετ

Αποτελέσμα τελικού κορασίδων
Μάντη - Βιτσαρά 2-1 σετ.

- **Τουρνουά Ποδοσφαίρου ανδρών στην άμμο**

Συμμετείχαν 11 ομάδες

Αποτελέσμα τελικού ανδρών
Νοσταλγοί της LAR'G- Π.Ο.
Αμρά 5-0.

**ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΙΣ ΦΩΤΙΕΣ
Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΠΥΡΚΑΓΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΟΣ**

TAVERN
RESTAURANT
"LEFKES"

TABERNA
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
"ΛΕΥΚΕΣ"

ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΣ - ΤΗΛ. 0895/ 22719 -081 250591 - ΚΡΗΤΗ
ΑΝΟ ΒΙΑΝΝΟΣ - CRETE - TEL. (0895) 22719 - (081) 250591

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΗ

Αρκετοί είναι οι συνεπαρ-
χιώτες μας, μικροί και μεγάλοι,
που ασχολούνται με το γράψιμο
και η παρουσία τους είναι αισθη-
τή από τις στήλες εφημεριδών ή
περιοδικών, αλλά και με τη συγ-
γραφή βιβλίων.

Ασχολούνται με την ποίηση,
τον πεζό λόγο (διήγημα, μυθι-
στόρημα), αλλά και με επιστη-
μονικές μελέτες σε ποικίλα θέ-
ματα. Ένας απ' αυτούς, ο
Εμμανουήλ Σπ. Χλειουνάκης (Μ.
Βιάννιος), συνταξιούχος στρα-
τιωτικός, μας έχει στείλει, κι
έχουν παρουσιάσει από τις
στέλες των Β.Ν., ποιήματά του.
Ποιήματά του δημοσιεύονται
επίσης συχνά και στο αξιόλογο
Λογοτεχνικό περιοδικό της
Αθήνας "ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ".
Ασχολείται όμως επιτυχώς και
με τον πεζό λόγο. Παραθέτουμε
στη συνέχεια ένα απόσπασμα
από το τελευταίο του βιβλίο,
«Το χρέος», που κυκλοφόρησε
πρόσφατα, ύστερ' από τα δύο
προηγούμενά του, «Το μεγάλο
χαράκι» και το «Μήνυμα».

« Η γιαγιά, το Μαρουλιό, ήτανε
μια αρχόντισσα. Τα βάσανα, οι
βαριές δουλειές στο σπίτι και
στα χωράφια, τα δύσκολα χρό-
νια και τα σκληρά, δεν την είχαν
λυγίσει. Λεπτή, υπηλόκορμη,
λυγερή και δακτυλιδόμεση με
την αρχοντική Κρητική φορεσιά
της, μακριά μέχρι τα παπούλια
και γεμάτη χρυσοκέντητα πλου-
μίδια, ακόμη και στα εξήντα πέ-
ντε της παράβγαίνε σε σβελο-
σύνη και χάρη, σαν έσερνε τον
χορό στο χοροστάσι στις γιορ-
τές και στα πανηγύρια, με τις
νιες και τα κοριτσόπουλα. Οι
σπαρταριστές κυρτές της ξε-
μμαλιστρας λούφες ανέσφρα-
ναν από το μισσοκόταδο του υπο-
νειδισμένου παλιά νουσταλαγικά βιώ-
ματα που κέντριζαν και φώτιζαν
τη μνήμη της, συνέπαιρναν την
ψυχή της κι έδιναν δύναμη στο
ανήμπορο πολυκαίρισμένο κορμί
της, το ελάφρηναν, το ξανάνω-
ναν και σε έκαναν να πάλλεται
και να σειέται από την κορφή
μέχρι τα νύχια... Όλοι οι χωρια-
νοί την τιμούσαν και την αγα-
πούσαν και σε δύσκολες στιγ-
μές της ζητούσαν τη σοφή συμ-
βουλή της. Τα παιδιά
του Ρεθεμνιωτέικου δεν ξεκόλ-
λαγαν από τη φούστα της. Τα
ατέλειωτα χειμωνιάτικα βράδια
στους χρόνους της φοβέρας και
της σκοταβιάς, όλοως του παι-
δόκοσμου μαζεύονταν γύρω της
στο κατώ του μεγάλου σπιτιού
του παππού, σαν τα κλωσσό-
πουλα. Ξάπλωναν στις ζεστές
παταίες που ήταν στρωμένες
γύρω από την παρασιά, όπου
αργοκαίγανε μέρα νύχτα τα
κούτσουρα από αγριλίδες, που
τρίζανε και τσιτσίριζαν στο σφι-
χταγκάλιασμα της φωτιάς μέχρι
να γίνουν χόβολη και στάχτη.
Οι λυχνότι, κρεμασμένοι στους
λυχνότατες, με τις χλωμές
αναλαμπές τους χρωμάτιζαν τα
παιδικά προσώπια με απαλά
μελένια χρώματα και τόνιζαν με
χονδρές πινελιές τις φιγούρες
τους στους φρεσκοσβεστωμέ-

νους τοίχους. Έξω ο βορράς,
καθώς γκρεμιζότανε από τις
άγριες πλαγιές της Μαδάρας,
ακουγότανε σαν βούκινο χοι-
ρειώδους βιγλάτου και οι πο-
νιές στάβες της βροχής, που
έπεφταν με ορμή στα δώματα,
στα τζάμια και πάνω στα γου-
ρα τζαμιακά φύλλα του πρίνου
της αυλής, έφτιαναν τη δική
τους εξάισια μουσική συμφω-
νία. Ετοίσι τα παραμύθια και οι
ιστορίες της γιαγιάς της
Μαρουλιώς μέσα στο μισσοκό-
ταδο, στα παιχνιδίσματα των
σκιών, στην τρεμάμενη μελιχο-
ρτυτή των χρωμάτων και της αυ-
τήν την υποβλητική ηχητική
υπόκρουση, ζωντάνευαν. Οι
ήρωες έπαιρναν σάρκα και οστά
και η φαντασία των παιδιών ορ-
γίαζε. Τα παραμύθια δεν τα
άκουγαν πια, τα ζούσαν και έμε-
ναν πολλές ώρες σαν υπνωτι-
σμένα με ανοιχτό το στόμα,
κρεμασμένα από τα χείλια της
γιαγιάς της Μαρουλιώς, που
κρατούσε πάντα τη ρόκα της και
το αδράχτι και έγεννε όλες αυ-
τές τις ώρες...

Μια φορά κι ένα καιρό ήτανε,
λέει, μια λαμπερή πολιτεία χτι-
σομένη γύρω από τα χαράκια της
Κορακιάς. Τα πλούτη και τα χρυ-
σά παλάτια της ήταν έλατοι σ' όλη
τη χώρα και η άσκηση της ζη-
λεύανε. Ακόμα και τώρα ψηλά
στον λόγγο μέσα στις μυρτιές,
τις βασιονιές και τις αγριλίδες
στέκουν σκόρπια τα λεγλιφανά
της. Εκεί στην κορυφή μεσούρα-
να πάνω στα άγρια χαράκια ήτα-
νε και το κάστρο τους, δυνατό
και άπαρτο. Στα σπλάχνα του,
βαθιά στη γη, έκρυβε μια σπη-
λιά. Η σπηλιά αυτή ήταν τόσο
μεγάλη, που μέσα της είχαν
χτίσει ολόκληρη την πολιτεία και
ένα πανύψηλο καμπαριό. Όταν
φύσσαν οι δυνατόι βορράδες,
περνούσαν μέσα από τις αμεί-
τηρες γαλαρίες της με ορμή
τόσο δυνατή, που το γλωσσίδι
της καμπάνας κουνούσε και τό-
τε ακούγονταν ένα γλυκό κα-
μπάνισμα που αντηχούσε μελω-
δικά σ' ολόκληρη την πολιτεία και
πιο πέρα μέχρι τα Λιβιάδια και τα
γύρω χωριά. Οι παππούδες της
δικιάς μου της γενιάς λέγανε
πως η καμπάνα αυτή σταμάτησε
να καμπανίζει από τότε που οι
Αγαρήνοι κούρσεψαν την Πόλη
και μαγνόρισαν την Αγία-Σοφία
και πως θα ξανακαμπανίσει πάλι,
όταν με χρόνια, με καιρούς
μια τρισευτυχισμένη μέρα το
σημάντρα της Εκκλησίας του
γένους θα στείλουν στα πέρατα
της οικουμένης το μήνυμα για
την ανάσταση του
Μαρμαρωμένου Βασιλιά... Μια
από τις πολλές γαλαρίες της
σπηλιάς, που ξεκινούσαν σαν
πλοκάμια χταποδιού από το
πλάτωμα όπου ήταν η εκκλησιά,
έβγαίνε σ' ένα ξέφωτο κλεισιμέ-
νο γύρω γύρω από σκελετωμέ-
να ουρανοκρέμαστα χαράκια.
Αυτών τον τόπο λέμε «Μέγα Λάκκο».
Εκεί μέσα υπάρχουν μοναχικά
βράχια ψηγμένα στη γη, σαν να
είναι φυτεμένα, που φτάνουν
μέχρι τα μεσούρανα και κοιά-

ζουν με πετρωμένα σαραντάπη-
χα άγρια θεριά. Μέσα στη σπη-
λιά και έξω στο ξέφωτο, όταν ο
τόπος κινδύνευε να πατηθεί από
τους εχθρούς της πολιτείας και
έκρυβαν τα γυναικόπαιδα. Οι
άντρες ανέβαιναν στο κάστρο
και πιάσανε τις πολέμιστρες. Η
τρύπα που έμπαινε στη σπηλιά
έκλεινε με μια βαριά σιδερόπορ-
τα που της φύλαγε ένα σκυλάρα-
πας μέχρι εκεί πάνω. Μια μέρα
όμως στη βιασύνη να φύγουν,
γιατί οι εχθροί είχαν φτάσει κον-
τά χωρίς να το καταλάβουν, ξε-
χάσαν να πάρουν μαζί τους
μια πεντάμορφη αρχοντοπούλα,
που ήταν άρρωστη και κοιμόταν
στο παλάτι. Οι Σαρακηνοί τη
βρήκαν, την έπιασαν και την
έδεσαν με αλυσίδες. Μετά
κούρσεψαν και το κάστρο,
έσφαξαν όλους τους πολέμι-
στές και από τη λύσσα τους και
το κακό τους, γιατί δεν βρήκαν
τους θησαυρούς της πολιτείας
μήτε τα γυναικόπαιδα, γκρέμι-
σαν τα παλάτια και έκαψαν την
πολιτεία και είχαν σκοπό να
σφάζουν και την άρρωστη αρχο-
ντοπούλα. Σ' αυτό το κακό και
το άδικο τα πετρωμένα στον
«Μέγα Λάκκο» σαραντάπηχα
άγρια θεριά ζωντάνευαν. Από
το στόμα και τα μάτια τους
βούτσαν φωτιές, μούγκριζαν,
σφύριζαν, περπατούσαν και η γη
από το βάρος τους βούλιαζε και
σειδόντανε σαν να γινότανε σει-
σμός. Τα χαράκια κομματιάζο-
νταν, κατακυλούσαν με πάτα-
γο και πέφτοντας με ορμή πάνω
στους Σαρακηνούς του λειάνι-
σαν. Ψηλά στις Μαδάρες ένα
χρυσοφάνιο σύννεφο με ασπρο-
γάλαζες φτερούγες είδε το κα-
κό και ερχότανε με γρηγοράδα
αστραπή κατά την κούρσεμένη
πολιτεία. Κατέβηκε και κάθισε
πάνω στο παλάτι που ήταν αλυ-
σοδεμένη η πεντάμορφη
Αρχοντοπούλα. Ο ουρανός ήταν
αγριεμένος και βροντούσε κι
άστραφτε. Ένα αστροπελέκι
που έπεσε εκείνη την ώρα έσχι-
σε στα δυο το χρυσοφάνιο σύν-
νεφο και τότε από μέσα του ξε-
πετάχθηκε ένα πριγκιπόπουλο
καβάλα στο άσπρο του άλογο.
Άρπαξε την πεντάμορφη αρχο-
ντοπούλα και την πήγε στο δικό
του κάστρο και την έκαμε βασί-
λισσα. Οι θησαυροί της πολιτείας
δεν βρέθηκαν ποτέ, ούτε και
έμαθε κανείς τι απόγιναν τα γυ-
ναικόπαιδα που κρύφθηκαν στη
σπηλιά για να γλυτώσουν από
τους Σαρακηνούς. Ο Αράπησ, ο
φύλακας της σπηλιάς, στοιχειώ-
σε και μαζί με άλλα άγρια στοι-
χειά φυλάει ακόμη τους θησαυ-
ρούς της πολιτείας και αγρυπνά-
ει πάντα πίσω από την βαριά σι-
δερόπορτα εκεί ψηλά στα άγρια
χαράκια της Κορακιάς κατά τη
μεριά της του λέμε τρύπα του
Αράπη...

Ο παιδόκοσμος συνεπαρμέ-
νος σωπιάει. Οι αγριλίδες στην
παρασιά σχεδόν έχουν καεί, οι
φλόγες έχουν χαμηλώσει και οι
σκιές πύκνωσαν. Η ατμόσφαιρα
έγινε πιο υποβλητική και γύρω
απλώνεται ιερή σιωπή... Ξάφνου
ακούγεται η φωνή του
Μιχαλιού:
- Γιαγιά, είναι αληθινό αυτό
το παραμύθι;
- Ντα κατέω, γιε μου; ετσά
μου το ανιστόρησε παλιά η για-
γιά μου, ετσά σας το ιστορώ κι
εγώ τώρα, μόνο που αναθυμού-
μαι πως η γιαγιά μου, όταν τέ-
λειωναν τα παραμύθια που μας
ιστορούσε, έλεγε: «και να το
κατέω, κάθε παραμύθι κρύβει
μέσα ντου και ένα κομμάτι αλή-
θεια».

Τα Β.Ν., στο θέμα της ορ-
θογραφίας, ακολουθούν κανο-
νικά τη Νεοελληνική Γραμματική
του Μ. Τριανταφυλλίδη και τα
Νεοελληνικά Λεξικά των πα-
νεπιστημιακών καθηγητών 1)
Ν.Π. Ανδριώτη και 2) Εμμ.
Κριαρά.

“Το χρονικό της Μάχης της Κρήτης και η συμβολή του άμαχου πληθυσμού στη μάχη αυτή”

Του Γρηγόρη Παπαμαστοράκη, Δικηγόρου, πρώην Προέδρου του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας ο «Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ»

-20-

Το πιο σοβαρό και σπουδαίο
στοιχείο, το οποίο προσδίδει πα-
ραδοξότητα αλλά και πρωτοτυπία
στη Μάχη της Κρήτης, είναι η αυ-
θόρμητη και καθολική συμμετοχή
του άμαχου πληθυσμού.

Άνδρες, γυναίκες και παιδιά
κρατάνε το ντουφέκι,
οι Γερμανούς θα ρίξουνε
φωτιά κι αστροπελέκι.

Κανείς βέβαια δεν παραγνωρί-
ζει του ηρωισμού και τις θυσίες
των στρατιωτικών τμημάτων, ελ-
ληνικών και ξένων, αλλά στην κυ-
ριολεξία ο κυριότερος παράγο-
ντας σε αυτή τη μάχη υπήρξε ο
άμαχος πληθυσμός. Οι στρατευ-
μένοι υπερασπιστές του νησιού
εκτελούσαν διατάξεις στην εφαρ-
μογή ενός γενικού σχεδίου. Ο λα-
ός όμως της Κρήτης πήρε διαταγή
από την καρδιά και την ψυχή του,
από την παθιασμένη διαθέσή του
να μείνει ελεύθερος. Αυτά ήταν
ουσιαστικά τα όπλα που χρησιμο-
ποίησε σ' αυτή τη μάχη.

Η προβολή του παράγοντα “λα-
ός” δε σημαίνει καθόλου υποτίμη-
ση του ρόλου που έπαιξε στην μά-
χη οι Αυστραλοί, Εγγλέζοι και
Νεοζηλανδοί, που πολλές χιλιά-
δες από αυτούς έμασαν τη ζωή
τους. Όλο πολέμησαν ηρωικά,
παρά τη σύγχυση και την έλλειψη
συντονισμού, όμως αυτό που χα-
ρακτηρίζει ιδιαίτερα τη Μάχη της
Κρήτης, που προκάλεσε το θαυμα-
σμό σε όλο τον κόσμο, ήταν ο
απαράμιλλος ηρωισμός του κρητι-
κού λαού.

Οι Κρητικοί άρπαζαν τα όπλα
που έβρεχε ο ουρανός, γράφει ο
Άγγελος συγχροναφάνης Στούραφ στο
βιβλίο του “Η Μάχη της Κρήτης”.
Τη συμβολή του λαού στη μάχη
αναγνωρίζει εις απομνηνεύμα-
τά του και ο ίδιος ο Στρατηγός
Φράντμπεργκ, Γενικός Διοικητής
των συμμαχικών δυνάμεων: « Η
πραγματικότητα ήταν ότι ολόκλη-
ρος ο πληθυσμός της Κρήτης ήθε-
λε να πολεμήσει. Δεν έχω παρά
λόγια επαίνων για τον τρόπο που
ο πληθυσμός της Κρήτης προσπά-
θησε να υπερασπίσει το τελευταίο
φρούριο του έθνους των».

Στο ερώτημα που γεννάται, αν
ήταν δυνατό να κερδηθεί η μάχη
αυτή, μπορεί κανείς να απαντήσει
ναι, εφόσον όμως είχαν παρθεί
έγκαιρα τα παρακάτω μέτρα:

1) Καλή οργάνωση και σχετικά
κρίως εξοπλισμός των συμμαχι-
κών δυνάμεων που βρισκονταν
στην Κρήτη και που ήταν αρκετές
για να αποκορύνουν και να ματαιώ-
σουν τα σχέδια των εχθρού.

Ιδιαίτερα αρνητικό ρόλο στην
άμυνα της Κρήτης έπαιξε η παντο-
λής έλλειψη συμμαχικής αεροπο-
ρίας. Και είναι απορίας άξιο, πώς
οι Άγγλοι, κατά την περίοδο εκεί-
νη, έχοντας υπόψη τους το ενδε-
χόμενο αυτό, δεν εφρόντισαν για
την καλύτερη αντιαεροπορική
άμυνα του νησιού.

2. Αν εξοπλιζόταν καλά ο λαός,
και τα στρατεύματα παιδιά του, η
5η Μεραρχία Κρήτης, δεν είχαν
φύγει για την Αλβανία. Και εδώ ο
λαϊκός ποιητής στο ριζικό τρα-
γούδι μας λέει:

«Χίτλερ, να μην το καυχηθείς
πως πάτησες την Κρήτη,
Ξαρμάτωτη την εύρηκες, ελει-
παν τα παιδιά της,

στα ξένα πολεμούσανε πάνω
στην Αλβανία.»

Το γεγονός ότι στο Ηράκλειο
και στο Ρέθυμνο οι ένοπλοι βási-
κά πολίτες ήταν εκείνοι που ξεκα-
θάρισαν τις γερμανικές εστίες και
εξόντωσαν το μεγαλύτερο μέρος
των εχθρικών δυνάμεων, τις πρώ-
τες μέρες της μάχης, δείχνει ότι η
δυνατότητα να μην καταληφθεί το
νησί από τους Γερμανούς ήταν
απόλυτα ρεαλιστική.

3. Αν δεν αφιενδιάζονταν οι
Βρετανοί στο Μέλεμε, πράγμα
που επέτρεψε στους Γερμανούς
να το καταλάβουν σχεδόν από
την πρώτη μέρα και να χρησι-
μοποιήσουν στη συνέχεια για
την απόβαση δυνάμεις πεζικού
και βαρέος οπλισμού.

Ο αφιενδιασμός οφείλεται στην
έλλειψη σωστής προεπικτικής, πα-
ρά τις συσχετικμένες έγκυρες
πληροφορίες που υπήρχαν. Όσον

αφορά τις συνέπειες της Μάχης
της Κρήτης στην εξέλιξη του
Β' Παγκόσμιου Πολέμου, συνοψί-
ζονται ως εξής:

1. Με την επίθεση εναντίον της
Κρήτης, τα σχέδια του Χίτλερ
ανατράπηκαν σε όλους τους το-
μείς, γιατί οι απώλειες του από
την επιχείρηση αυτή υπήρξαν τρο-
μακτικές.

Σε 6.000 περίπου άνδρες, δηλα-
δή σχεδόν το σύνολο των αλεξι-
πρωτίων, το άθος του γερμανι-
κού στρατού, εξοντώθηκε, 200 κα-
ταστραφικά, βομβαρδιστικά και 200
μεταγωγικά αεροπλάνα καταστρά-
φηκαν.

2. Οι Άγγλοι βρήκαν την ευκαι-
ρία να καταλάβουν τη Συρία.

3. Δόθηκε ο χρόνος και συμπλη-
ρώθηκε η άμυνα της Αιγύπτου.

4. Σώθηκε η γενική κατάσταση
στη Μεσόγειο, εξαιτίας των τερά-
στιων απωλειών των Γερμανών.

5. Δεν αποπειράθηκε ο Χίτλερ,
παρά την επιμονή του Στούντετ,
επίθεση κατά της Κύπρου και της
Μάλτας μετά την πανωλεθρία που
υπέστη στην Κρήτη.

6. Και τέλος, το και σπουδαιότε-
ρο, καθυστέρησε η οπνούνση της
Ρωσίας επίθεση του Χίτλερ και η
καθυστέρηση στη διεξαγωγή των
επιχειρήσεων στην περίοδο που
χειμώνα εωνόνησε τη Ρωσία, με
αποτέλεσμα να χάσει η Γερμανία
τον πόλεμο και να σωθούν οι λαοί
της Ευρώπης από τη χιτλερική πα-
νούκλα.

Η γενναία λοιπόν αντίσταση
ολόκληρου του κρητικού λαού και
της στρατιωτικής δύναμης (ελλη-
νικής και αλλοδαπής) κατά τη
Μάχη της Κρήτης, η οποία επέτρεψε
στον λαό της Κρήτης να πολεμήσει
επίσης εναντίον της γερμανικής
δύναμης, είναι αιτία να αλλάξει η πορεία
της ιστορίας και του πολιτισμού
του 20ου αιώνα.

Μετά τη γνωστή κατάληξη της
μάχης, το νησί μας σκλαβώθηκε
από τα χιτλερικά στρατεύματα κα-
τοχής. Η ψυχή όμως της Κρήτης
έμεινε ασκλαβωτή και ο γενναίος
και αδούλωτος λαός της Κρήτης,
όπως και όλοι οι Έλληνες, όρθω-
σε το ανάστημά του και με την έν-
δοξη αντίστασή του άρχισε τον
νέο απελευθερωτικό αγώνα.

Τέσσερα περίπου χρόνια κράτη-
σε αυτός ο αγώνας κάτω από δύ-
σκολες συνθήκες και ο λαός της
Κρήτης υπέστη τα πάνδεινα, φόβο
και πείνα, καταστροφές και εκτε-
λέσεις.

Δεν μπορεί κανείς εδώ να μην
αναφέρει, χωρίς να υποτιμώνται
οι θυσίες και άλλων περιοχών της
Κρήτης, το ξεθεμέλιωμα της
Κανδάνου που έγινε στις 3 του
Ιουνίου 1941 και το ολοκαύτωμα
της Βιάννου, που στις 14 του
Σεπτεμβρίου 1943 οι χιτλερικές ορ-
δές εξετέλεσαν 400 και πλέον κα-
τοίκους της επαρχίας και των γύ-
ρω χωριών της Ιεράπετρας, κατά
τον πιο βάρβαρο και άανδρο τρό-
πο και κάψανε τα περισσότερα
χωριά της. Αλλά και κατά τη διάρ-
κεια της Μάχης της Κρήτης, η
Επαρχία Βιάννου είχε τη συμμε-
χή της και τα θύματά της:

Στις μάχες γύρω από το
Ηράκλειο πήραν μέρος και σκοτώ-
θηκαν οι Μανώλης Νερατζάκης,
Χριστόφορος Θεοδοσάκης,
Γεώργιος Κούζαρης, Νικόλαος
Κονδονασάκης, Μιχάλης
Κυριακάκης και ο Χριστόφορος
Πετράκης.

Σκοτώθηκαν ακόμη ο Εμμ.
Χρηστάκης από το Βαχό, ο
Ζαχαρίας Αγγουράκης από την
Κάτω Βιάννο και ο Μιχάλης
Δρακάκης από το Συκολόγο.
Τραγικό δε θύμα των βομβαρδι-
σμών της Βιάννου υπήρξε η άτυχη
Πολύμνη Αθουσάκη, που λόγω
της προχωρημένης εγκυμοσύνης
της δεν πρόλαβε να απομακρυνθεί
από το σπίτι της και σκοτώθηκε
από γερμανική βόμβα, μαζί με το
τετράχρονο παιδί της.

Αρκετές χιλιάδες συμπατριώτες
μας έπεσαν κάτω από τα εκτελε-
στικά αποσπάσματα, αφήνοντας
πίσω τους παιδιά ορφανά και γυ-
ναίκες χήρες.

Αποτίουμε και φέτος ελάχιστο
φόρο τιμής στους ηρωικούς νε-
κρούς της Μάχης της Κρήτης
επάνω στους ηρώους, αξιω-
ματικούς και στρατιώτες, Έλληνες
και αλλοδαπούς, και σε ολόκληρο

τον κρητικό λαό, που μπήκε άο-
πλος στη μάχη και με τους ηρωι-
σμούς και τις θυσίες του έγγραψε
μια ακόμη λαμπρή σελίδα δόξας
στη μακράν ιστορία του.

Η μάχη της Κρήτης είναι συνέ-
χεια των απελευθερωτικών αγώ-
νων, που αναγκάσθηκαν να κάνει ο
λαός της Κρήτης διά μέσου των
αιώνων, άλλοτε κατά των
Ρωμαίων και των Αράβων, άλλοτε
κατά των Ενετών και των
Σαρακηνών και άλλοτε κατά των
Τούρκων με το Μεγάλο ΑΡΚΑΔΙ
κ.ά.

Έχουμε χρέος όλοι μας, απένα-
ντι στην ιερή μνήμη των νεκρών
μας, να μείνουμε πιστοί στα ιδανι-
κά της ειρήνης, της ελευθερίας,
της εθνικής ανεξαρτησίας και της
δημοκρατίας, που γι' αυτά τα ιδανι-
κά έδωσαν τη ζωή τους και το
τιμίο αίμα τους οι αγωνιστές της
Μάχης της Κρήτης και όλοι όσοι
έπεσαν κάτω από τις σφαίρες των
εκτελεστικών αποσπασμάτων κα-
τά τη διάρκεια της χιτλερικής κα-
τοχής (περίπου 8.000). Ο φασι-
σμός και ο ναζισμός, βουτηγμένοι
στο αίμα και στο έγκλημα τριάντα
και πλέον εκατομμυρίων νεκρών
του Β' Παγκόσμιου πολέμου, απο-
δοκιμάσθηκαν από την πανανθρώ-
πινη κραυγή και κατάρα «ποτέ πια
φασισμός, ποτέ πια ποσέ».

Είμεθα υπέρ της ειρήνης στον
κόσμο, της φιλίας και συνεργα-
σίας όλων των λαών και της επι-
λύσεως των διεθνών διαφορών με
ειρηνικά μέσα.

Ο λαός της Κρήτης, ευαίσθητος,
σε κάθε κίνδυνο και απειλή πολέ-
μου, επειδή έζησε τη φρίκη του,
είναι ενάντια σε κάθε πολεμική
εστία στην χώρα μας, όπως οι ξέ-
νες στρατιωτικές βάσεις, που
υπάρχουν ακόμη στο νησί μας και
που εγκυμονούν τεράστιους κιν-
δύνους.

Εκτός όμως από τον κίνδυνο
αυτό και άλλοι κίνδυνοι απειλούν
την Κρήτη. Η αλλοτρίωση της κρη-
τικής γης έχει πάρει επικίνδυνες
διαστάσεις, τα ναρκωτικά και ο ξε-
νόφερτος τρόπος ζωής απειλούν
σοβαρά τη νεολαία μας. Τα βήθη
αλλάζουν, τα έθιμα ξεχνιούνται, η
παράδοση αργοπεθαίνει, το περι-
βάλλον καταστρέφεται, άγνια της
Ιστορίας της Κρήτης που δεν
διδάσκονται καν στα σχολεία.

Ας προστατεύσουμε με όλες τις
δυνάμεις που διαθέτουμε την πο-
λιτιστική μας κληρονομιά και τις
παραδόσεις του νησιού μας.

Είναι άξια συζητηθήσαν όλα
τα Κρητικά Σωματεία της Αττικής,
που έχουν δώσει αυτή τη μάχη
της παράδοσης και νομίζω ότι την
έχουν κερδίσει και αυτό φαίνεται
αυτές τις ημέρες με τις εκδηλώ-
σεις πολλών Κρητικών Σωματείων
της Αττικής, που γίνονται με την
ευκαιρία της 55ης επετείου της
Μάχης της Κρήτης.

Πρέπει δε επιτέλους η Ελληνική
Βουλή να ψηφίσει την πρόταση
νόμου των Κρητών βουλευτών,
που εκκρεμεί στο Κοινοβούλιο και
αφορά την καθιέρωση της Μάχης
της Κρήτης ως Εθνικής Εορτής.
Εκτός όμως από αυτό η Πολιτεία
έχει την υποχρέωση και απέναντι
στην επαρχία μας να αναγνωρίσει
επίσημως το ολοκαύτωμα της
Βιάννου, όπως έχει αναγνωρίσει
και τα άλλα δύο ολοκαύτωμα
της υπόλοιπης Ελλάδος, των
Καλαβρύτων και του Διστόμου.

Πρέπει να αναλογισθούμε όλοι
μας τις ευθύνες που έχουμε απέν-
αντι της ιστορίας, των αγώνων
και των θυσιών του λαού μας και
να προσδιορίσουμε με υπευθυνό-
τητα τη θέση που πρέπει να πά-
ρουμε στη νέα μάχη, που δίνει η
Κρήτη και ο λαός της για τα μεγά-
λα οξέυατα προβλήματά της.

Ο λαός της Κρήτης δεν ζητά
ανταμώβη των θυσιών του και των
αγώνων του, αλλά απλώς ανα-
γνώριση αυτών και ίση μεταχειρί-
ση με τις άλλες περιοχές από το
έπσημο κράτος. Το επιτάσει αυ-
τό η μεγάλη θυσία των ηρωικών
νεκρών μας, που τιμάμε σήμερα
και που η μνήμη τους θα είναι στις
καρδιές μας αιώνια.

Ζήτω ο περήφανος, γενναίος
και αδούλωτος λαός της Κρήτης.
Ζήτω η Κρήτη μας.

“ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ”

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία
όλων των Βιαννιτών

Εκδότης - Διευθυντής
Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Οδός Γκερόλα 1 Τηλ. 281.654

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ.Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Ανωγείων 35 Τηλ. 256.435

Ετήσιες συνδρομές

Ιδιωτών δολ. 1.000
Κοινοτήτων - Σχολείων - Ενοριών » 1.500

Εμβάσματα: Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Επιστολές για την ύλη:

Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: Γκερόλα 1 71201 Ηράκλειο

Κ.Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 71306 Ηράκλειο

Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δεν επιστρέφονται. Τα ενυπό-
γραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

το Νομάρχη Ηρακλείου κ. Γιάννη Γαρεφαλάκη, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσανατολίζεται στην καταβολή των επιδοτήσεων ανάλογα με την έκταση των καλλιεργειών ή τα δένδρα και όχι την παραγωγή. Ο τρόπος αυτός στον υπολογισμό του ύψους των επιδοτήσεων, δήλωσε ο κ. Τρουμπ, θα επεκταθεί σε όλες τις καλλιέργειες, μεταξύ αυτών και της ελιάς.

Δεν θ' αναφερθούμε εδώ στις άλλες καλλιέργειες. Περιοριζόμαστε μονάχα στην καλλιέργεια της ελιάς, που ενδιαφέρει και το σύνολο των κατοίκων της επαρχίας μας.

Στον προτεινόμενο αυτό τρόπο επιδότησης του ελαιολάδου είναι αντίθετες όλες οι ελαιοπαραγωγικές χώρες της Ε.Ε. και βασικά η Ελλάδα, η Ιταλία και Ισπανία. Το μέτρο αυτό είναι άδικο και αντιπαραγωγικό. Οι εισηγήτες της πρότασης αυτής παίρνουν τις αποφάσεις τους μέσα από τα πολυτελή γραφεία τους και ή δεν έχουν ιδέα από καλλιέργειες ή αποβλέπουν στη μείωση της παραγωγής και την

υποβάθμιση και εξαφάνιση της αγροτικής τάξης.

Είναι μέτρο άδικο η επιδότηση ανάλογα με την έκταση, γιατί δεν πρέπει να έχουν την ίδια επιδότηση δυο στρέμματα, από τα οποία στο ένα μπορούν να καλλιεργούνται 5 ή 10 δένδρα και στο άλλο μέχρι και τριάντα. Είναι αντιπαραγωγικό, γιατί οδηγεί στην υποβάθμιση και μείωση της παραγωγής, αφού την ίδια επιδότηση θα πάρει ο παραγωγός που θα καλλιεργήσει αυτό τον δεν θα οργώσει, δεν θα κλαδέψει, δεν θα λιπάνει, δεν θα ποτίσει ή και δεν θα μαζέψει ακόμη τον ελαιόκαρπο, όπου είναι λίγος.

Έντονη θα πρέπει να είναι η αντίδραση των ελαιοπαραγωγών της επαρχίας μας, που στην πλειοψηφία τους θίγονται από το μέτρο αυτό. Με τεκμηριωμένο υπόμνημά τους και τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας προς το Υπουργείο Γεωργίας οι συνεταιρισμοί, αλλά και μεμονωμένοι παραγωγοί, πρέπει να εκφράσουν την αντίθεσή τους στο καταστροφικό γι' αυτούς μέτρο.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

Προσφάτως κλήθηκα από τον ιερέα Εμμ. Στεφανάκη, εφημέριο Αγίου Βασιλείου, να φωτογραφίσω το καμπαναριό της πολιούχου διμάρτυρης εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου - Αγ. Στυλιανού.

Ανεβαίνοντας στη σκεπή της εκκλησίας βρέθηκα μπροστά σε μια καταπληκτική εικόνα.

Κοιτώντας προς το βορρά γαληνεύει η ψυχή από το ωραιότερο πράσινο με τις λευκές πινελιές των γραφικών χωριών Αμρά, Κρεβατά, Κεφαλοβρυσίου και Πεύκου.

Κοιτώντας προς το νότο αγναντεύεις το φαράγγι της Άρβης και το Λιβικό πέλαγος.

Ο Αι-Βασίλης κείτεται ανάσκελα με τα γιγάντια χέρια του απλωμένα. Το κεφάλι του ακουμπά στη ΖΑΦΟΡΑ και τα ΠΕΥΚΑΛΙΔΙΑ, τα πόδια του φτάνουν ίσαμε κάτω στην ΤΣΙΚΟΥΡΙΣΣΑ, το δεξί του χέρι βουτηγμένο στον ΚΡΥΓΓΙΟ ΠΟΤΑΜΟ και το αριστερό του στον ΠΛΑΤΥΑΚΟ ΠΟΤΑΜΟ. Τα δυο ποτάμια σμίγουν και αγκαλιάζονται κάτω στη ΔΡΑΚΩΝΑ, όπου και το γραφικό εξωκλήσι του Αι-Γιώργη. Τα σοκάκια του χωριού, που κάποτε ήταν γεμάτα παιδικές φωνές, τώρα είναι άδεια και έρημα. Πού και πού καμιά γραφική ανθρώπινη φιγούρα κρατώντας το σκαπέτι και "Ξαβωγιάζοντας" το νερό που θα ποτίσει τα "απέιρου κάλλους" Ξακουστά περιβόλια ή κρατώντας το "μπαξεβανίλι" (τις πιπεριές, τη μελιτζάνα και τα αγγουράκια).

Όλες αυτές οι μεστές εικόνες έφτασαν στα μάτια μου κάνοντας μια περιστροφική αργή κίνηση πάνω εκεί ψηλά στη σκεπή της εκκλησίας.

Στη δυτική πλευρά της σκεπής και στη συμβολή των δύο ναών βρίσκεται το πανέμορφο καμπαναριό, χτισμένο στις αρχές του αιώνα με πωρόλιθους, που μεταφέρθηκαν από την περιοχή "καμίνι" στα Λατόμια της Άρβης με τα ζώα. Ήταν λαβωμένο από το χρόνο και τις καιρικές αντιεξότητες κι είχε την ανάγκη του ανθρώπου...

Η ευαισθησία του αιδεσιμότατου Εμμ. Στεφανάκη και των συνεργατών του άγγιξε αμέσως το πρόβλημα. Άξιος συμπαραστάτης ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πέτρος κ. Νεκτάριος, ο οποίος έδωσε την συγκατάθεσή του. Έτσι θα δαπανηθεί το σεβαστό ποσό του 1.700.000 δρχ. για την επανακατασκευή του με τα ίδια υλικά και την ίδια αρχιτεκτονική. Το συνεργείο ήδη έπιασε δουλειά. Τα πελίκια αριθμημένα ένα ένα και με τη βοήθεια της φωτογραφίας θα επανατοποθετηθούν στη θέση τους. Έτσι, σύντομα το καμπαναριό θα στέκεται πάλι αγέρωχα επιτελώντας τον υψηλό του προορισμό.

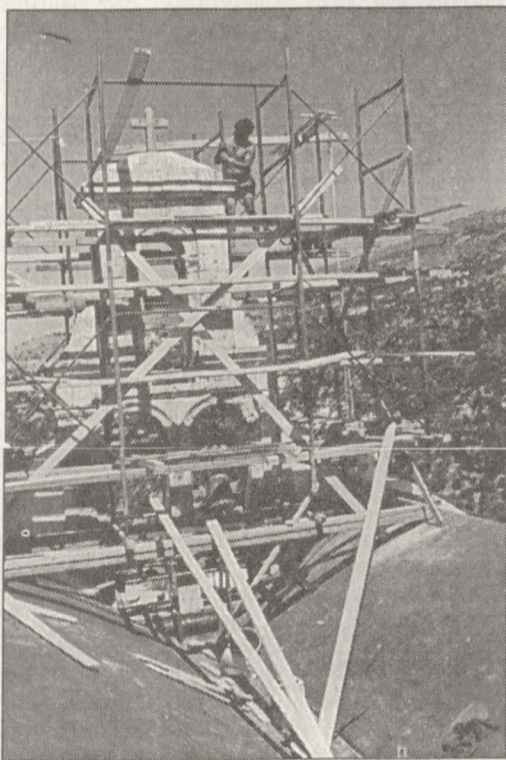
Είναι πάντως ιδιαίτερα σημαντική η ευαισθησία και το μεράκι του ιερέα Εμμανουήλ Στεφανάκη, εφημερίου της εκκλησίας εν προκειμένω, η οποία με τις δωρεές των πιστών μπορεί να αποδεικνύει το σεβασμό και την αγάπη προς κάθε έργο τέχνης σε ένα πολιτισμό που έφυγε.

Και θα πρέπει όλοι οι ιερείς της επαρχίας μας να στέκονται με ιδιαίτερη αγάπη στα μοναδικά αρχιτεκτονικά αριστουργήματα και να αφήσουν τις τσιμεντοστρώσεις και τα περίσσια βαψίδια.

Πιστεύω ακράδαντα ότι ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης δεν θα επιτρέψει να επαναληφθούν αυθαιρεσίες του παρελθόντος. Αντίθετα πρέπει το συντομότερο να μπει σε εφαρμογή το σχέδιο της αισθητικής αποκατάστασης και συντήρησης των ναών ολοκληρωσης της επαρχίας μας.

ΣΠΑΝΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ

1. Στη φωτογραφία το καμπαναριό

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

Συνέχεια από τη σελ. 1

στην τελετή των εγκαινίων, ήταν σε χρήση κατά τους τελευταίους αιώνες, χειροτεχνήματα υφαντικής, πλεκτικής, αγγειοπλαστικής, στολές και αναπαριστάσεις επαγγελματικών χώρων.

Το ιστορικό τμήμα παρουσιάζει έγγραφα των δύο τελευταίων αιώνων που αφορούν τα χωριά της Επαρχίας Βιάννου με αναφορές και εκθέματα από τους αγώνες των Κρητών για ανεξαρτησία και αναφέρονται στον πρώτο και δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Όλα αυτά αποτελούν ένα μουσειακό χώρο, που κατατάσσεται στην πρώτη σειρά των Λαογραφικών Μουσείων της Κρήτης.

Τα εγκαινία του Λαογραφικού Μουσείου της Βιάννου έγιναν στις 11 Αυγούστου με αγιασμό από τον ιερέα Γεώργιο Γουρνεζάκη και άνοιγμα του Μουσείου από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Πολιτισμού και Νέας Γενιάς Νομαρχιακό Σύμβουλο Χρήστο Δοριάκη, οι οποίοι έκαναν και σύντομες ομιλίες. Με σύντομες ομιλίες τους και οι δημιουργοί του Μουσείου εξήγησαν, στους εκατοντάδες κατοίκους της επαρχίας που πήραν μέρος

στην τελετή των εγκαινίων, τους στόχους της προσπάθειάς τους. Στα εγκαινία πήρε μέρος και ο Νομαρχιακός Σύμβουλος Γιώργος Γιανναδάκης.

Για τη σπουδαιότητα, το ρόλο και τη συμβολή του Λαογραφικού Μουσείου στην ανάπτυξη της Επαρχίας τα Β.Ν. θ' αναφερθούν πολλές φορές στα επόμενα φύλλα τους.

Το Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου έρχεται σήμερα να καλύψει μια ανάγκη, στην οποία είχαν αναφερθεί πολλά χρόνια οι στήλες των Β.Ν. και με έμφαση ζητούσαν την ίδρυσή του, που σήμερα αποτελεί πραγματικότητα.

Καλούμε τους συνεπαρχίωτες να το αγκαλιάσουν με θέρμη, να το βοηθήσουν και να το εμπλουτίσουν με ό,τι εκλεκτό υπάρχει στην επαρχία και δεν είναι εκτεθειμένο, για να γίνεται κάθε μέρα και καλύτερο.

Στους δημιουργούς του η επαρχία οφείλει ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Το Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου λειτουργεί καθημερινά από 9πμ.-1.30μ.μ. και 5-7 μ.μ.

Τις Κυριακές η είσοδος είναι δωρεάν για τους Έλληνες.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΡΑΤΟΚΟΚΑΜΠΟΥ

Στις 14 Ιουλίου έγιναν αρχαιεργασίες στον Πολιτιστικό Σύλλογο Κερατοκάμπου «Η ΒΙΓΛΑ». Από τα 120 μέλη που πήραν μέρος εκλέχτηκαν Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο που συγκροτήθηκαν σε σώμα με τους:

Για το Διοικητικό Συμβούλιο.

Μανώλη Παπαγιάννη, πρόεδρος
Μανώλη Κοκολάκη, Αντ/δρος
Γιάννη Σπανάκη, Γραμματέα
Μαρία Τσιγκάκη-Κοτσιφάκη, ταμία και

Στέργιο Ν. Κοκολάκη
Νίκο Μαυρογέννη
Μανώλη Τακτικάκη μέλη
Για το Εποπτικό Συμβούλιο
Νίτσα Σαπουντζάκη - Ραπτάκη

Μιχάλη Δ. Παπαμαθαϊάκη
Μανώλη Στ. Μπιτσάκη
Στο μικρό χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τις αρχαιεργασίες ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κερατοκάμπου έκανε έντονα την παρουσία του με τις δραστηριότητες που ανέπτυξε:

Καθάρισε την παραλιακή περιοχή και απομάκρυνε σκουπίδια, μπάζα και άλλα αντικείμενα και τοποθέτησε κατά μήκος της παραλίας πινακίδες για την προστασία του περιβάλλοντος.

Με αίτησή του προς τον Δήμο

Ηρακλείου πέτυχε τη δωρεάν παραχώρηση 200 καρεκλών, που θα χρησιμοποιούνται από το Σύλλογο σε διάφορες εκδηλώσεις.

Από έρανο που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των μελών του Συλλόγου συγκεντρώθηκε το ποσό των 400 χιλ. δρχ. και αγοράστηκε μικροφωνική συσκευή, η οποία μπορεί να χρησιμοποιείται σε εκδηλώσεις του Συλλόγου αλλά και άλλες στο χώρο της Επαρχίας.

Σε συνεννόηση τέλος και με οδηγίες του Υγειονομικού Κέντρου έγινε ψεκασμός σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους του οικισμού για τις μύγες, τα κουνούπια, τις κατσαρίδες και άλλα ενοχλητικά έντομα.

Με πολλή επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και εκδηλώσεις από το Κοινοτικό Συμβούλιο Χόνδρου στο Καστρί στις 10 Αυγούστου, καθώς και από το Σύλλογο Γυναικών Ανω Βιάννου την ημέρα της Παναγίας 15 Αυγούστου στην πλατεία του Μιχαήλ Αρχαγγέλου. Πήραν μέρος πολλοί κάτοικοι και η διασκέδαση που ακολούθησε θύμισε παλιές εκδηλώσεις που γίνονταν στην Άνω Βιάννο στις 15 Αυγούστου.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Νέα μεγάλη διάκριση κι αυτή τη φορά για το 2θέσιο Δημοτικό Σχολείο της Ψαρής Φοράδας.

Σε πανελλήνιο διαγωνισμό αφίσας της παιδικής ΗΕΡΜΕΡΑ με θέμα -ΘΑΛΑΣΣΑ-ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ- η αφίσα των μαθητών του Δημοτικού σχολείου της Ψαρής Φοράδας πήρε το Α' βραβείο!!

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αφίσα του πρώτου βραβείου θα εκτυπωθεί από την ΗΕΡΜΕΡΑ στα ελληνικά και στα αγγλικά και θα διανεμηθεί στην Ελλάδα και σ' όλο τον κόσμο.

Με αφορμή την παραπάνω σπουδαία διάκριση αξίζει να ασχοληθεί κανείς περισσότερο τόσο με τους δύο σπουδαίους δασκάλους, τον ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΣΣΙΣΗ και τη ΒΑΓΓΕΛΙΩ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ, όσο και τους μαθητές. Είναι βέβαιο ότι όλες αυτές οι διακρίσεις δεν είναι τυχαίες. Είναι προϊόντα σκληρής πνευματικής δουλειάς, ενός βαθύτατου πολιτιστικού προβληματισμού και ενός ευρέως φάσματος οικολογικών ευαισθη-

σιών. Τα παιδιά ρουφάνε αχόρταγα τις διδαχές και αβασάνιστα τις κάνουν πράξη και τρόπο ζωής. Από την άλλη υπάρχει αυτή η εκπληκτική κοινωνία της Ψαρής Φοράδας που αγκαλιάζει με στοργή και αγάπη όλη αυτή την προσπάθεια. Υπάρχει κοντολογής σχεδόν το ΙΔΑΝΙΚΟ, το ΤΕΛΕΙΟ.

Όταν προ καιρού παρακολούθησα τη Θεατρική Παράσταση από τη Θεατρική ομάδα του Δημοτικού Σχολείου της Ψαρής Φοράδας, "Η κυρά φύση και ο κακός Ρύπος", αναρωτήθηκα πού βρέθηκε τόσο άνεση και τόσο θεατρική τεχνική. Δεν άργησα να καταλάβω ότι το έργο δεν ήταν τίποτα άλλο από την ίδια τη ζωή των παιδιών. Αφού ο πατέρας και η μάνα πασχίζουν για να καθαρίσουν την παραλία, είναι ευκολότερο για τον δάσκαλο να μεταφέρει τις ευαισθησίες του στο μαθητή, που αστραπιαία τις μετατρέπει σε πράξη και τρόπο ζωής.

Και τέλος η προβολή του ΕΓΩ για τον μέσο Καλαμιώτη, ή

Στην Άρβη

Στις αρχές Αυγούστου έγινε η ασφαλτόστρωση στο κατάστρωμα του δρόμου που διασχίζει τον οικισμό της Άρβης και σε μερικές από τις παρόδους που υπάρχουν εκεί. Έτσι κάτοικοι και επισκέπτες απαλλάχτηκαν από τα σύννεφα της σκόνης και μειώθηκε αισθητά ο κίνδυνος ατυχημάτων από τις λακκούβες που υπήρχαν εκεί.

Ολοκληρώθηκαν και οι εργασίες για την κατασκευή της γέφυρας στον ποταμό στο σημείο «Μύλος».

Το αποχετευτικό δίκτυο της Άνω Βιάννου και άλλα

Όπως μας πληροφορεί ο πρόεδρος της Κοινότητας Άνω Βιάννου κ. Δημήτρης Πλαντζουνάκης, οι εργασίες για την κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου στην Άνω Βιάννο προχωρούν. Έγερση από τον κεντρικό αγωγό από τη θέση «Βούλισμα», όπου προβλέπεται το τέρμα του δικτύου, μέχρι το Κέντρο Υγείας και πιο πάνω, οι εργασίες συνεχίστηκαν και ολοκληρώνονται στη συνοικία «Πλάκα» και θα προχωρήσουν στη συνέχεια σε άλλο τμήμα του οικισμού.

Παράλληλα θα γίνει εγκαίρως και η αποκατάσταση των σημείων που έχουν ανασκαφεί, όπως προβλέπεται άλλωστε και από τη σύμβαση της εργολαβίας, για ν' αποφευχθούν "ρυακοφράγματα" και η δυσκολία της διακίνησης πεζών και τροχοφόρων στους δρόμους, κάτι που θα συμβεί με τις πρώτες βροχές στους επόμενους μήνες.

Για τη συμπλήρωση του αποχετευτικού δικτύου, που πρέπει να είναι η σύνδεσή του με την εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού των λυμάτων, έχει υποβληθεί σχετική αίτηση από το Κοινοτικό Συμβούλιο.

Τις επόμενες ημέρες αρχίζουν και οι εργασίες σε τμήμα, μετά το γήπεδο του «ΠΑΤΟΥΧΑ», του δρόμου Βιάννου-Κερατοκάμπος, ενώ οι εργασίες για την κατασκευή του γεφυριού κάτω από το Γυμνάσιο ολοκληρώθηκαν.

Πρόβλημα όμως υπάρχει στο δίκτυο για την ύδρευση του Κερατοκάμπου. Το έργο ξεκίνησε πριν από ένα περίπου χρόνο και δεν ολοκληρώθηκε, γιατί δεν υπάρχει σχετική πίστωση.

Ο κ. Πλαντζουνάκης, πρόεδρος και του Συνεταιρισμού Άνω Βιάννου, μας πληροφορεί ότι ολοκληρώθηκαν οι εργασίες που έπρεπε να γίνουν στη μονάδα τυποποίησης ελαιολάδου και τώρα γίνονται σχετικές δοκιμές. Η δυναμικότητα της μονάδας προβλέπει συσκευασία 2000 λίτρων την ώρα και θα τεθεί σε λειτουργία τον Απρίλιο του 1997, αφού πρώτα ρυθμιστούν θέματα χρηματοδότησης, προσωπικού και οργάνωσης εμπορίας.

ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟ

Με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου Άνω Βιάννου πραγματοποιήθηκε, στις 23 Αυγούστου, συνέλευση των κατοίκων της Κοινότητας Άνω Βιάννου. Παρ' όλο που η συμμετοχή δεν ήταν, όπως έπρεπε να είναι, απ' αυτούς που πήραν μέρος συζητήθηκαν όλα τα προβλήματα του οικισμού κι έγιναν πολλές εποικοδομητικές προτάσεις.

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Το νέο σχολικό έτος άρχισε και τα κενά σε προσωπικό στα σχολεία της επαρχίας μας είναι σημαντικές. Έτσι:

- Στο Λύκειο παραμένουν κενές οι θέσεις καθηγητών Φυσικής, Γαλλικών και Γυμναστικής, με πιθανότητα και Φιλολόγων.
- Στο Γυμνάσιο είναι κενές οι θέσεις Φιλολόγου και Γυμναστή.
- Στα Δημοτικά Σχολεία:
- Στην Άνω Βιάννο είναι κενή η θέση δασκάλου Αγγλικής.
- Στην Ψαρή Φοράδα μια θέση δασκάλου.
- Στα Νηπιαγωγεία:
- Στην Άνω Βιάννο μια θέση στο Νηπιαγωγείο και μια θέση στον Παιδικό Σταθμό.

Είναι επίσης κενή η θέση δασκάλου για δημιουργική απασχόληση που προβλέπεται για το Δημοτικό Σχολείο της Άρβης.

Το αρμόδιο Γραφείο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Αρκαλοχώρι) μας πληροφορεί ότι υπάρχει δυνατότητα να καλυφθούν έγκαιρα από αναπληρωτές. Υπάρχουν σχετικές αιτήσεις ενδιαφερομένων για διορισμό.

Μαθητές που άριστευσαν

4ο Γυμνάσιο Ηρακλείου τάξη Β' Νικόλαος Γ. Σπανάκης 18,10
4ο Λύκειο Ηρακλείου τάξη Β' Ελένη Γ. Σπανάκη 18,7

Τυπογραφικές αβλεψίες

Στους μαθητές που άριστευσαν κι ανακοιμήθηκαν στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν., το τρίτο όνομα είναι: Παναγιώτα Γ. Γιανναδάκη 18 8/11 (κόρη του Νομαρχιακού Συμβούλου).

Επίσης στη φωτογραφία της 4ης σελ. του ίδιου φύλλου, παρελείφθη το μικρό όνομα της Χ. Παπαμαθαϊάκη που είναι Αικατερίνη, καθώς και το όνομα του προσώπου που βρίσκεται μετά την Πολύμνια και είναι η Άννα Παπαμαθαϊάκη Αγαπάκη.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΑ Β.Ν. ΚΑΙ ΠΑΛΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Λεωνίδας Μιχελινάκης 5.000, Εμμανουήλ Γ. Τσαγκαράκης 3000, Δημήτρης Ζαμπουλάκης 3.000, Μαρία Ε. Μπαρμπαγαδάκη 10.000, Ιωάννης Χαρακίδης 5.000, Εμμανουήλ Ν. Πνευματικάκης 5.000, Ιωάννης Μυλωνάκης 5.000, Χαρίδημος Παπαγιαννάκης 5.000, Αικατερίνη Κολισσοπούλου 5.000, Ευαγγελία Πανακάκη 5.000, Ισμήνη Χρηστάκη 5.000, Στέλιος Εμμ. Σηφάκης 5.000, Γεώργιος Εμμ. Σηφάκης 5.000.